

J. POLSKI - SZCZEGÓŁOWE OSIĄGNIĘCIA KLASA V

Cele kształcenia	Przewidywane osiągnięcia ucznia			
	konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopelniające
	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
<i>Kształcenie literacko- kulturowe</i> Doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV				
Sluchanie	<ul style="list-style-type: none"> - słucha z uwagą i ze zrozumieniem, - rozpoznaje uczucia mówiącego, np. radość, smutek 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje najbardziej typowe dla słuchowisk radiowych środki wyrazu 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje intencje i uczucia nadawcy, - dokonuje selekcji informacji, - wymienia elementy odróżniające słuchowisko radiowe od utworów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> - układa informacje od najbardziej szczegółowych do najbardziej ogólnych, - potrafi określić funkcje tła akustyczne w słuchowiskach radiowych
Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o sobie i zdarzeniach rzeczywistych lub fikcyjnych, - określa różnice między kłótnią a dyskusją - odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości - potrafi opowiedzieć treść mitu o Prometeuszu, Dedalu i Ikarze 	<ul style="list-style-type: none"> - podejmuje próbę sformułowania argumentów - objaśnia znaczenie podstawowych związków frazeologicznych pochodzenia mitologicznego i próbuje włączyć je do swojego języka, - wygłasza 	<ul style="list-style-type: none"> - bierze udział w dyskusji i przestrzega jej zasad, - potrafi opowiedzieć prawdziwą historię z elementami fikcji - samodzielnie formułuje argumenty - potrafi opowiedzieć treść wybranych mitów i opowieści biblijnych 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia motywy postępowania bohaterów - wyjaśnia dosłowne i przenośne znaczenie frazeologizmów pochodzenia mitologicznego i biblijnego - posługuje się wyrażeniami odwołującymi się do Biblii

	oraz Syzyfie, obejrzanego filmu i wysłuchanego słuchowiska radiowego	z pamięci wiersze i fragmenty prozy	- recytuje wiersze i fragmenty prozy z uwzględnieniem zasad recytacji	i mitologii, włącza je do języka czynnego
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> - czyta wyraziście tekst znany, nowo poznany czyta mało płynnie - odróżnia autora od narratora - korzysta ze Słownika wyrazów obcych - krótko potrafi opowiedzieć treść filmu - odróżnia film dokumentalny od fabularnego i animowanego - odróżnia teksty reklamowe od tekstów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje w tekście i posługuje się pojęciami: świat przedstawiony, bohater, narrator, proza, poezja - odróżnia utwór o tematyce biblijnej od mitologii - analizując film, czynnie posługuje się terminami: reżyser, aktor, scenariusz 	<ul style="list-style-type: none"> - czyta różne teksty literackie, publicystyczne, popularnonaukowe - rozróżnia je ze względu na tematykę i język - potrafi wytłumaczyć różnice między autorem a narratorem - wyjaśnia funkcję środków stylistycznych w wierszu - dostrzega różnicę między instrukcją a przepisem - wyjaśnia różnicę między utworem literackim a jego filmową adaptacją - wymienia podstawowe gatunki filmowe 	<ul style="list-style-type: none"> - posługuje się czynnie terminami: wątek, fikcja literacka - dostrzega uniwersalne wartości tekstów literackich - omawia charakterystyczne elementy: mitu, bajki, legendy, opowieści biblijnej - wyjaśnia różnicę między filmem dokumentalnym, fabularnym i animowanym - czynnie posługuje się terminami: scenarzysta, producent, kostiumolog, charakteryzator, scenograf, dubbing, kaskader, statysta, plan, scena, ujęcie, operator - wskazuje alegorię w bajce
Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi ułożyć swój plan dnia - redaguje krótkie formy użytkowe - odróżnia teksty reklamowe od tekstów literackich - sporządza krótką notatkę na dowolny temat 	<ul style="list-style-type: none"> - redaguje plan na podstawie opowiadania - odróżnia sprawozdanie od streszczenia - redaguje dłuższe formy użytkowe 	<ul style="list-style-type: none"> - układa plan szczegółowy - tworzy opowiadanie twórcze i odtwórcze - redaguje opowiadanie z użyciem dialogu - potrafi zredagować sprawozdanie z różnych wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy opowiadanie twórcze i odtwórcze, sprawozdanie z zachowaniem reguł ortograficznych, interpunkcyjnych i gramatycznych - tworzy teksty poetyckie,

	- buduje zdania pojedyncze i złożone		- odróżnia i podaje wyróżniki przepisu i instrukcji - sporządza notatkę w postaci schematu, tabeli, wykresu	w tym bajki - potrafi stworzyć reklamę i własny komiks - przekształca komiks w opowiadanie z dialogiem
Odniesienie do podstawy programowej				
<p>-Terminy związane z przekazami ikonicznymi, radiem, telewizją, filmem, teatrem, prasą. -Właściwości opowiadania, opisu, dialogu oraz prostych form użytkowych. -Wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące, w tym równoważniki zdań i zdania. -Terminy: bohater, wątek, akcja, autor, narrator, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy, rym, zwrotka, refren, baśń, opowiadanie, powieść, proza, poezja. -Pojęcia: fikcja literacka, świat przedstawiony, nadawca, odbiorca, podmiot mówiący, narracja, przenośnia, rytm. -Różnice między językiem potocznym a językiem literatury oraz językiem regionu.</p>				
Nauka o języku Doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV				
Formy porozumiewania się	- używa słowa przepraszam - odróżnia przeprosiny od innego rodzaju wypowiedzi - stosuje formy grzecznościowe -wymienia okoliczności składania życzeń - odróżnia list od e-maila - prowadzi rozmowę telefoniczną	- odróżnia prawdę od kłamstwa - rozpoznaje nieprawdę w wypowiedziach - stosuje formy grzecznościowe w przekazie pisemnym	- rozpoznaje intencję mówiącego - wymienia stałe elementy zaproszenia	- wskazuje różnice między przekazem ustnym a pisemnym

Czasownik	- używa formy prostej i złożonej czasu przyszłego	- odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych	- poprawnie stosuje tryby czasownika w zdaniach - poprawnie zapisuje cząstki: -bym, -byś, -by - wskazuje tryby czasownika	- używa czasowników dokonanych i niedokonanych w zależności od charakteru wypowiedzi
Rzeczownik	- rozróżnia rzeczowniki pospolite i własne, - używa rzeczowników w zdaniu	- rozpoznaje rzeczowniki żywotne i nieżywotne, osobowe i nieosobowe	- potrafi zastosować rzeczowniki pospolite i własne, żywotne i nieżywotne, osobowe i nieosobowe w zdaniach	- tworzy rzeczowniki od czasowników
Przymiotnik	- określa formy przymiotnika	- odróżnia rodzaje przymiotników	- dostrzega związek przymiotnika z rzeczownikiem - używa w zdaniach przymiotników w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym	- potrafi ustalić, na czym polega związek przymiotnika z rzeczownikiem
Przysłówek	- potrafi odnaleźć przysłówki w zdaniu	- odróżnia przysłówki nieutworzone od przymiotników od przysłówek utworzonych od przymiotników	- tworzy samodzielnie przysłówki od przymiotników	- poprawnie używa przysłówek oznaczających sposób, miejsce i czas
Liczebnik	- odróżnia liczebnik od innych części mowy	- używa liczebników w zdaniu - rozróżnia liczebniki główne, porządkowe, ułamkowe	- dostrzega związki pomiędzy liczebnikiem a rzeczownikiem - odmienia liczebniki	- stosuje liczebniki ułamkowe - potrafi zastosować liczebniki zbiorowe w zdaniach

		i zbiorowe		
Zdanie	<ul style="list-style-type: none"> - zauważa różnicę między zdaniem a równoważnikiem zdania - wskazuje różnicę między zdaniem pojedynczym a złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> - oddziela przecinkiem współrzędne składniki zdania 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi przekształcić zdania na równoważniki zdań i odwrotnie - wyodrębnia zdania składowe w zdaniach złożonych - odczytuje ze zdań i równoważników intencje nadawcy 	<ul style="list-style-type: none"> - przekształca zdania pojedyncze na złożone i odwrotnie - tworzy zdania złożone współrzędnie i podrzędnie - przedstawia na wykresie zdania złożone współrzędnie i podrzędnie - rozróżnia zdania złożone współrzędnie i podrzędnie
Związki wyrazów	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje w zdaniu związki wyrazowe 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi odszukać w zdaniach wyrazy łączące się w związki 	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżnia wyraz nadrzędny i podrzędny 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia graficznie związki wyrazów - wskazuje związki współrzędne
Części zdania	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi dopasować orzeczenie i podmiot pod względem formy i znaczenia 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwija zdania poprzez dodawanie do podmiotu i orzeczenia: przydawek, dopełnień i okoliczników 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi sporządzić wykres zdania 	<ul style="list-style-type: none"> - sporządza wykres zdania, nazywając wszystkie części zdania
Litery i głoski	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia głoskę od litery 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie wyrazów utworzonych poprzez wymianę głosek 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy nowe wyrazy poprzez zamianę głosek: ustnej na nosową, twardej na miękką, dźwięcznej na bezdźwięczną 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie akcentuje różne formy danego wyrazu

Formy wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> - wyróżnia najważniejsze elementy sprawozdania - potrafi skonstruować proste przepisy - odróżnia plan szczegółowy od ramowego - potrafi napisać plan dnia - wyszukuje najważniejsze wydarzenia w utworze - odróżnia przepis od instrukcji - odróżnia narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej 	<ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie potrafi zebrać informacje do napisania sprawozdania - przekształca plan ramowy w plan szczegółowy - umiejętnie pisze wstęp, rozwinięcie i zakończenie w określonej formie wypowiedzi - stosuje narrację pierwszoosobową i trzecioosobową - pisze streszczenie na podstawie planu - opisuje w kilku zdaniach krajobraz i dzieło sztuki - potrafi skonstruować opis postaci 	<ul style="list-style-type: none"> - pisze sprawozdania z autentycznych wydarzeń - konstruuje instrukcję - tworzy plan na podstawie opowiadania - przekształca plan w opowiadanie - prawidłowo zapisuje dialog w opowiadaniu - pisze streszczenie na podstawie opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje cel stosowania planu - wplątuje dialog w opowiadanie - tworzy opowiadanie na podstawie komiksu - ukazuje uczucia w opisie przeżyć wewnętrznych - pisze poprawnie pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym i gramatycznym
-------------------------	--	--	--	---

Odniesienie do podstawy programowej

- Pojęcia nadawcy i odbiorcy, sposoby rozpoznawania intencji wypowiedzi.
- Odmienne i nieodmienne części mowy oraz podstawowe kategorie fleksyjne.
- Wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące, w tym zdania i równoważniki zdań.
- Związki wyrazów w zdaniu, w tym rola podmiotu i orzeczenia.
- Związki znaczeniowe między wyrazami.
- Rodzaje głosek.
- Akcent wyrazowy, intonacja.

Ortografia i interpunkcja

Doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV

Ortografia	- poprawnie zapisuje cząstki trybu przypuszczającego	- wskazuje zasady pisowni nie z różnymi częściami mowy	- poprawnie zapisuje i, j po spółgłoskach i samogłoskach - poprawnie zapisuje rzeczowniki z zakończeniami : -arz, -erz, -aż, -eż	- poprawnie zapisuje liczebniki i przymiotniki złożone - poprawnie zapisuje „i,j” po spółgłoskach i samogłoskach
Interpunkcja	- oddziela przecinkiem jednorodne człony zdania	- wstawia przecinek przed powtórzonym spójnikiem	-poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne w zdaniach pojedynczych i złożonych	- poprawnie stosuje interpunkcję w wypowiedziach pisemnych